

تاریخ دریافت مقاله: تیر ۱۳۹۲

تاریخ پذیرش مقاله: بهمن ۱۳۹۲

مروری بر روش‌های تولید داده‌های آزمون در آزمون جهشی

حسن فرزانه کاجانی^{۱*}، سینا بخشایشی تیل^۲، رضا ابراهیمی آتانی^۳، اسدالله شاه‌بهرامی^۴

^۱کارشناس ارشد، دانشکده فنی و مهندسی، گروه کامپیوتر، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

hfarzaneh@msc.guilan.ac.ir

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد، مؤسسه آموزش عالی مهرآستان، گیلان، ایران

sina.bakhshayeshi@gmail.com

^۳استادیار، دانشکده فنی و مهندسی، گروه کامپیوتر، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

rebrahimi@guilan.ac.ir

^۴دانشیار، دانشکده فنی و مهندسی، گروه کامپیوتر، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

shahbahrami@guilan.ac.ir

چکیده: رشد روزافزون توانمندی تجهیزات سخت‌افزاری موجب آن شده است که تولید محصولات نرم‌افزاری با جهش مواجه شود. این جهش، افزایش فشار کاری را برای مهندسان نرم‌افزار جهت تولید نرم‌افزارهای مطمئن در پی داشته است؛ از این رو، فرآیندی مستقل در چرخه‌ی تولید نرم‌افزار با عنوان آزمون نرم‌افزار ایجاد شده است. یکی از روش‌های فرآیند آزمون نرم‌افزار که تحقیقات بسیاری بر روی آن انجام گرفته است، آزمون جهشی می‌باشد. بیشتر تحقیقات انجام‌شده در آزمون جهشی، شامل کاهش هزینه‌های تولید نسخه‌های خطا دار و کاربردی کردن آن در محیط‌های مختلف (مانند امنیت، وب و غیره) بوده است. آنچه به‌عنوان یک خلاء محسوب می‌شود، کم‌توجهی به اهمیت تولید داده‌های ورودی بهینه در آزمون جهشی است. این مقاله قصد دارد یک نقشه‌ی راه برای محققین علاقمند از طریق بررسی جامع و مقایسه‌ی تحقیقات انجام‌شده در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون فراهم نماید تا اهمیت تولید داده‌های آزمون را نمایان کند.

واژه‌های کلیدی: آزمون جهشی، روش‌های تولید داده‌ی آزمون، معیارهای استاندارد ارزیابی.

۱. مقدمه

همان‌طور که بیان شد، تحقیقات فراوانی در حوزه‌های مختلف آزمون جهشی انجام شده است؛ اما خلائی که احساس می‌شود، نبود تحقیق جامع در زمینه‌ی فعالیت‌های انجام‌شده در حوزه‌ی تولید داده‌های باکیفیت و تلاش‌های صورت‌گرفته (نظری و عملی) در زمینه‌ی تشخیص (کشتن) نسخه‌های خطا دار است. از طرفی دیگر، تولید داده‌های باکیفیت در آزمون جهشی از سوی کارشناسان و محققین، هنوز به‌عنوان مشکلی باز تلقی می‌شود که این مسئله خود به‌تنهایی اهمیت انجام این تحقیق و نگارش این مقاله را بیان می‌کند؛ از این‌رو، این مقاله تلاش می‌کند برای اولین بار تحقیقی جامع از تحقیقات انجام‌شده در موارد فوق را ارائه کرده و هریک را مورد بررسی قرار دهد تا زوایای آن‌ها برای محققان علاقمند به فعالیت در این زمینه بیشتر مشخص شده و در نهایت، نقشه‌ی راه کلی برای آن‌ها ترسیم شود.

مقاله این‌گونه ادامه می‌یابد: در بخش ۲، ملزومات اولیه در آزمون جهشی (فرآیند کلی، عملگرهای جهشی و تحلیل جهشی) بیان شده است. بخش ۳ به تشریح مفاهیم کشتن ضعیف و قوی همراه با یک مثال می‌پردازد. بخش ۴ در ابتدا روش‌های مختلف تولید داده‌های آزمون در آزمون جهشی را همراه با مثال شرح داده و سپس در ادامه تحقیقات انجام‌شده در این زمینه را همراه با معیارهای استاندارد استفاده‌شده در آن‌ها مورد مقایسه قرار می‌دهد. در بخش‌های ۵ و ۶ نیز به‌ترتیب، نتیجه‌گیری و منابع مورد استفاده آورده شده است.

۲. پیش‌نیاز

از آنجایی که این مقاله بر روی آزمون جهشی تمرکز دارد، اطلاعات پایه و زمینه‌ای مورد نیاز در زمینه‌ی آزمون جهشی در این بخش بیان شده است.

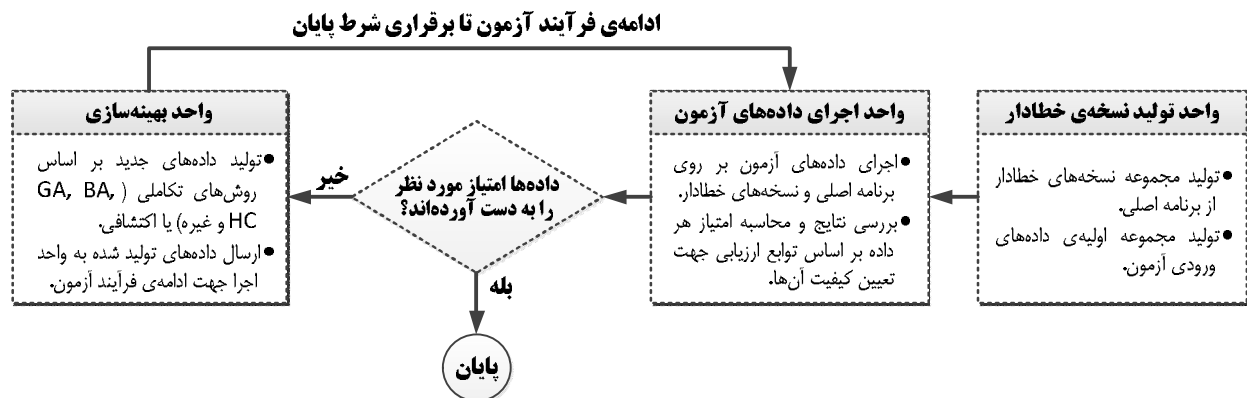
با توجه به رشد فناوری اطلاعات و تجهیزات سخت‌افزاری در دهه‌ی اخیر، تولید محصولات نرم‌افزاری با رشد سریعی مواجه شد. این رشد روزافزون، مهندسان نرم‌افزار را با چالشی جدی به نام «سنجش کیفیت تولیدات نرم‌افزاری» مواجه کرد. بر این اساس، روش‌های مختلفی جهت آزمون و سنجش نرم‌افزار ارائه شد و در نهایت باعث شد آزمون نرم‌افزار به‌عنوان فرآیندی مستقل در چرخه‌ی تولید نرم‌افزار قرار گیرد. آزمون جهشی یکی از روش‌هایی بود که تحقیقات بسیار زیادی بر روی آن صورت گرفت. این روش اولین بار توسط «Lipton» [۱] در مقاله‌ی دانش‌آموزی در سال ۱۹۷۱ معرفی شد؛ اما اندکی بعد به‌صورت رسمی در سال ۱۹۷۸ توسط «DeMillo» [۲] معرفی شد. در این روش، ابتدا نسخه‌های خطا دار از برنامه‌ی اصلی ایجاد شده و سپس داده‌های ورودی آزمون جهت تشخیص خطاهای تزریق‌شده در نسخه‌های خطا دار، بر روی آن‌ها اعمال می‌شود. هدف اصلی در این روش، تولید داده‌هایی است که بتواند خطاهای بیشتری را تشخیص دهد؛ زیرا بالاترین کیفیت هر محصولی رابطه‌ی مستقیمی با داده‌های ورودی آزمون دارد.

در سال‌های اخیر، تحقیقات فراوانی بر روی این روش در زمینه‌های مختلف صورت گرفته است و بر اساس آن بسیاری از دانشمندان بر این باور شدند که این روش بسیار قدرتمندتر از سایر روش‌ها است؛ به‌طوری‌که «Walsh» [۳] در تحقیقی عملی نشان داد که این روش بسیار قدرتمندتر از سایر روش‌ها است؛ همچنین «Frankel» [۴] و «Offutt» [۵] اثبات کردند که این روش نسبت به آزمونی که در تشخیص خطاها جریان داده است، بسیار موفق‌تر عمل می‌کند؛ علاوه‌براین، تحقیقات اخیر «Andrew» [۶] نشان داد که تحلیل جهشی بسیار مقرون به صرفه و یک روش پرکاربرد در زمینه‌ی ارزیابی داده‌های آزمون جهشی است.

۱.۲. فرآیند کلی آزمون جهشی

نسخه‌هایی از برنامه‌ی اصلی که دارای خطاهای منفرد است، تولید می‌شود که اصطلاحاً به آن‌ها نسخه‌ی خطادار (جهش شده) می‌گویند. پس از تولید این نسخ خطادار، واحد اجرا موظف است داده‌های آزمون را بر روی برنامه‌ی اصلی و نسخه‌های خطادار اعمال و نتایج آن‌ها را با یکدیگر مقایسه کند.

فرآیند کلی این روش را می‌توان به سه بخش اصلی تقسیم کرد: ۱. واحد تولید نسخه‌ی خطادار؛ ۲. واحد اجرای داده‌های آزمون؛ ۳. واحد بهینه‌سازی. در واحد تولید نسخه‌های خطادار عملگرهای جهشی (در زیربخش ۲-۲ توضیح داده شده است) بر روی کدهای برنامه‌ی اصلی اعمال می‌شود و سپس

شکل (۱): فرآیند کلی آزمون جهشی

تولید می‌شوند، داده‌های اولیه‌ی ورودی آزمون، تعیین مقادیر ثابت‌ها و غیره که تمامی آن‌ها در این قسمت و قبل از شروع فرآیند آزمون تعیین می‌شوند.

● **واحد اجرای داده‌های آزمون:** در این مرحله، داده‌های اولیه بر روی برنامه‌ی اصلی و بعد از آن، به ترتیب بر روی تمامی نسخه‌های خطادار اجرا می‌شوند و نتایج حاصل از این اجراها با ساختاری مناسب ذخیره می‌شود. این نتایج جهت بررسی و تعیین میزان توانایی هر یک از داده‌ها در تشخیص خطا استفاده خواهند شد. به منظور تعیین میزان توانایی هر یک از داده‌ها در تشخیص خطا که نشان‌دهنده‌ی میزان کیفیت آن‌هاست، از توابع ارزیابی استفاده می‌شود. این توابع نتایج حاصل از اجرای داده‌ها بر روی برنامه‌ی اصلی و نسخه‌های خطادار را به عنوان پارامتر ورودی دریافت کرده و براساس فرمول‌های استاندارد خاصی (که فرمول‌های ارزیابی نام دارند) خروجی را محاسبه می‌نمایند. سپس مقادیر خروجی این توابع که نشان‌دهنده‌ی

در عملیات مقایسه، اگر نتایج حاصل از نسخه‌ی خطاداری با برنامه‌ی اصلی یکسان نباشد، اصطلاحاً گفته می‌شود که داده‌ی آزمون مورد نظر توانسته است خطای تزریق‌شده درون نسخه‌ی خطادار را کشف کند یا به عبارتی دیگر آن را بکشد.^۱ بالعکس، اگر این نتایج یکسان باشد، اصطلاحاً گفته می‌شود نسخه‌ی خطادار مورد نظر معادل^۲ با برنامه‌ی اصلی است [۷]. می‌توان نتیجه گرفت که داده‌ی مورد نظر از کیفیت مطلوب جهت کشف خطا برخوردار نبوده است؛ بنابراین، واحد بهینه‌سازی وظیفه دارد این داده‌ها را بهبود دهد و مجدداً مراحل قبل را تکرار کند.

در زیر، مراحل شکل (۱) به صورت خلاصه تشریح شده است:

● **واحد تولید نسخه‌های خطادار:** اجرای هر آزمون جهشی نیازمند تعدادی ملزومات اولیه است که عبارت‌اند از: مجموعه نسخه‌های خطادار (که از طریق اعمال عملگرهای جهشی

1. Killed Mutant
2. Equivalent Mutant

۳.۲. تحلیل جهش

برای آنکه بتوان از کیفیت و قدرت توانایی تشخیص خطا توسط داده‌های آزمون آگاه شد، می‌توان از تحلیل جهشی استفاده نمود که به شرح زیر است [۹].

$$(۱) \quad \text{Mutation Score} = \left(\frac{\text{Killed}}{\text{All} - \text{Equivalent}} \right) \times 100$$

تابع فوق از سه پارامتر تشکیل شده است: پارامتر Killed تعداد نسخ خطاداری است که خطاهای تزریق‌شده در آن‌ها توسط داده‌ی آزمون مورد نظر کشف شده است. پارامتر Equivalent برابر است با تعداد نسخه‌های خطاداری که معادل با برنامه‌ی اصلی بوده‌اند و همچنین هیچ‌یک از داده‌های آزمون، توانایی کشف خطاهای موجود در آن‌ها را نداشته است. پارامتر All تعداد کل نسخه‌های خطادار تولید شده از برنامه‌ی اصلی را دربرمی‌گیرد.

۳. کشتن نسخه‌های خطادار

در این بخش، دو روش کشف خطای ضعیف^۲ و قوی^۳ که در حوزه‌ی کشتن نسخه‌های خطادار استفاده می‌شوند، همراه با مثال عددی شرح داده شده است. با توجه به شکل (۲)، برنامه‌ی یافتن بزرگ‌ترین مقدار از میان سه ورودی به‌عنوان برنامه‌ی اصلی در نظر گرفته شده است. از آنجایی‌که فرآیند آزمون جهشی نیازمند تولید نسخه‌های خطادار است، در این مثال چهار نسخه‌ی خطادار تولید شده است که جزئیات آن در شکل آمده است. قبل از ادامه‌ی توضیح مثال، آشنایی با دو مفهوم کشتن قوی و ضعیف ضروری است [۱۰].

میزان کیفیت هر داده است، به‌عنوان امتیاز به آن‌ها اختصاص داده می‌شود.

● **واحد بهینه‌سازی:** وظیفه‌ی این مرحله، بهینه‌سازی داده‌ها و تولید داده‌های جدید است. بهینه‌سازی تنها زمانی انجام خواهد شد که شرط تعیین‌شده برای اتمام مراحل آزمون ارضاء نشده باشد. بر این اساس، امتیاز داده‌ها پس از مرحله‌ی ارزیابی بررسی می‌شود و در صورتی که داده‌ها امتیاز مورد نظر را به دست نیاورده باشند، برای تغییر و بهینه‌شدن به این بخش ارسال می‌شوند. شرط تعیین‌شده برای اتمام آزمون متغیر است و در هر آزمون براساس اولویت‌های مدنظر (معمولاً اولین اولویت) تعیین می‌شود. برای مثال، می‌توان تعداد مشخصی از اجراشدن یا رسیدن به امتیازی خاص را برای شرط پایانی در نظر گرفت.

● **پایان:** در این مرحله، آزمون به پایان رسیده و داده‌ها توانسته‌اند شرط پایانی را ارضاء کرده و کیفیت مورد نظر را به دست آورند. پس از پایان آزمون، روش‌های تکاملی از نظر سرعت رسیدن به مرحله‌ی پایان یا امتیاز ارزیابی داده‌هایی که تولید کرده‌اند، با یکدیگر مقایسه می‌شوند.

۲.۲. عملگرهای جهشی

همان‌طور که قبلاً بیان شد، تولید نسخه‌های خطادار از طریق عملگرهای جهشی صورت می‌پذیرد. برای مثال، عملگر AOR^۱ یکی از عملگرهای جهشی پایه در آزمون جهشی است [۸،۷]. این عملگر وظیفه دارد عملگرهای محاسباتی (+ ، - ، * ، / و ...) مربوط به یک گزاره را با یکدیگر تعویض کند. عبارت زیر را به‌عنوان یک گزاره در نظر بگیرید:

$$A=B+C$$

در این صورت، پس از اعمال این عملگر می‌توان گزاره‌ای شبیه به گزاره‌ی زیر را تولید کرد:

$$A=B \times C$$

2. Strongly Killing
3. Weakly Killing

1. Arithmetic Operator replacement

تصمیم گیری		مقایسه نتایج				اجرا	
کشتن قوی	کشتن ضعیف	نتایج قوی		نتایج ضعیف		داده ورودی	
		برنامه اصلی	نسخه خطا دار	برنامه اصلی	نسخه خطا دار		
✓	×	30	20	30	30	a=10, b=20, c=30	نسخه‌ی خطا دار ۱
×	✓	8	8	4	3	a=4, b=7, c=8	نسخه‌ی خطا دار ۲
✓	✓	6	5	true	false	a=4, b=5, c=6	نسخه‌ی خطا دار ۳
×	×	3	3	2	2	b=2, c=3, a=1	نسخه‌ی خطا دار ۴

ج) مراحل اجرایی نسخه‌های خطا دار

```

1 public int Find_MAX(int a, int b,
2 int c)
3 {
4     int max=0;
5     if(a>b)
6         max=a;
7     else
8         max=b;
9     if(c>max)
10        max=c;
11    return max;
12 }

```

الف) برنامه ماکزیمم

شماره دستور جایگزین شده	دستور جهش شده	نام نسخه‌ی خطا دار
9	c=c;	نسخه‌ی خطا دار ۱
5	max=a-1;	نسخه‌ی خطا دار ۲
8	if(--c>max)	نسخه‌ی خطا دار ۳
7	max=b-- ;	نسخه‌ی خطا دار ۴

ب) جزئیات خطاهای به وجود آمده

شکل (۲): مثالی از کشتن ضعیف و قوی نسخه‌ی خطا دار

آن را به صورت ضعیف تشخیص دهد؛ اما داده‌ی آزمون ورودی در نسخه‌ی خطا دار ۴ نتوانسته است در هیچ یک از حالت‌های ضعیف و قوی باعث تولید خروجی متفاوت و کشته شدن آن شود؛ یعنی داده‌ی مورد نظر از کیفیت مطلوب جهت کشف خطاهای تزریق شده برخوردار نبوده است؛ در نتیجه، می‌توان آن را به عنوان نسخه‌ی خطا دار معادل با برنامه‌ی اصلی در نظر گرفت.

با توجه به مثال فوق، هدفی که در این حوزه‌ی تحقیقی دنبال می‌شود، تولید داده‌هایی است که توانایی کشف خطاهای تزریق شده در نسخه‌های خطا دار (به عبارت دیگر، توانایی کشتن نسخه‌های خطا دار) را داشته باشد. آنچه به عنوان حالت ایده‌آل و قابل قبول در نظر گرفته می‌شود، توانایی داده‌های آزمون در کشتن نسخه‌های خطا دار به دو حالت ضعیف و قوی است. برای آشنایی بیشتر، در بخش بعد مجموعه‌ی تحقیقات انجام شده در این حوزه‌ی تحقیقی ارائه شده است.

● **کشتن ضعیف:** در کشتن ضعیف، نیاز به اجرای کامل نسخه‌ی خطا دار نبوده و فقط نتیجه‌ی دستور جهش شده نسبت به همان دستور در برنامه‌ی اصلی مقایسه می‌شود.

● **کشتن قوی:** در کشتن قوی، نسخه‌ی خطا دار به طور کامل اجرا گشته و نتیجه‌ی نهایی آن نسبت به برنامه‌ی اصلی مقایسه می‌شود.

اگر به شکل (۲) قسمت (ج) توجه داشته باشید، در ابتدا داده‌های ورودی در ستون داده‌ی ورودی قرار گرفته‌اند. این داده‌ها بر روی نسخه‌ی اصلی و نسخه‌ی خطا دار اعمال شده و نتایج آن‌ها در دو حالت ضعیف و قوی مقایسه شده است. برای مثال، داده‌ی مورد نظر در نسخه‌ی خطا دار ۲ توانسته است در حالت اجرایی ضعیف، خروجی متفاوتی را نسبت به برنامه‌ی اصلی تولید کند که در نهایت می‌توان نتیجه گرفت داده‌ی مورد نظر به صورت ضعیف نسخه‌ی خطا دار ۲ را کشته است یا به عبارت دیگر، نتوانسته است خطای تزریق شده در

```

1 public void F1(int
2 a,b,c,d)
3 {
4 .
5 .
6 .
7 if(a>b)
8     a++;
9 if(b>c)
10    b++;
11 .
12 .
13 .
    }

```

شکل (۳): مثالی از کاهش دامنه

در حالت اعمال قیود نیز، تلاش بر این است که دامنه‌ی تولید اعداد با استفاده از قیود متفاوت^۵ کاهش داده شود [۱۲]؛ برای نمونه، مثال زیر را در نظر بگیرید.

دستور اصلی (e)	$if(I+K) \geq J$
دستور جهش شده (e')	$if(3+K) \geq J$
قید لحاظ شده	$I \neq 3$

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، دستور جهش شده برای معادل‌نشدن با دستور برنامه‌ی اصلی ($e \neq e'$) نیاز به قید ($I \neq 3$) دارد؛ به عبارتی دیگر، این روش از طریق حذف داده‌هایی که باعث تولید نسخه‌های خطا دار معادل می‌شود، اقدام به کاهش دامنه‌ی تولید داده‌های ورودی آزمون می‌کند.

• **اجرای نمادینی:** در این روش، به جای آنکه اقدام به تولید داده‌های عددی شود، از داده‌های نمادین استفاده می‌شود [۱۳]. کد شکل (۴) را در نظر بگیرید.

```

1 public void SUM(int a,b,c) {
2     int x=a+b;
3     int y=b+c;
4     int z=x+y-b;
5     return z;
6 }

```

شکل (۴): مثالی از اجرای نمادینی

فرض کنید مقادیر عددی پارامترها برابر ($a=1, b=3, c=5$) باشد. در این صورت، روند اجرای عددی کد شکل (۴) به صورت شکل (۵) است.

5. Constraint-Based Testing (CBT)

۴. کارهای انجام شده جهت تشخیص نسخ خطا دار

در این بخش، کارها و مقالات انتشار یافته در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون جهت کشتن نسخه‌های خطا دار معرفی شده است. از آنجایی که این مقالات از روش‌های مختلفی استفاده کرده‌اند، مناسب است قبل از بررسی و مقایسه‌ی آن‌ها، نگاهی اجمالی بر هر کدام از این روش‌ها داشته و هر کدام به‌طور مختصر توضیح داده شود.

۱.۴. روش‌های مختلف تولید داده‌ی آزمون

به‌طور کلی، روش‌های مورد استفاده جهت تولید داده در آزمون جهشی به دو دسته تقسیم می‌شوند: ایستا^۱ و پویا^۲. در حالت ایستا نیاز به اجرای کامل برنامه نبوده و آزمون‌گر با اعمال تغییراتی ثابت در کد مورد نظر، اقدام به تولید داده می‌کند؛ اما حالت پویا در تضاد با حالت ایستا می‌باشد؛ به عبارت دیگر، برنامه بدون هیچ‌گونه تغییرات ثابتی اجرا شده و در حین اجرا اقدام به تولید داده می‌شود.

۱.۱.۴. روش‌های ایستا

روش‌های ایستا شامل دو روش کاهش دامنه^۳ و اجرای نمادینی^۴ می‌باشد که هر یک در زیر توضیح داده شده است.

• **کاهش دامنه:** این روش با استفاده از حذف متغیرهای مازاد یا قراردادن قیود مختلف، اقدام به کاهش دامنه‌ی تولید اعداد می‌نماید؛ برای مثال، در حالت حذف متغیرهای مازاد با نگاه کردن به کد شکل (۳) متوجه خواهید شد که متغیر d در تصمیم‌گیری دو دستور شرطی (دستور ۶ و ۸) تأثیر ندارد؛ بنابراین، می‌توان برای کاهش دامنه‌ی تولید داده‌ها متغیر غیر موثر d را حذف کرد [۱۱].

1. Static
2. Dynamic
3. Static Domain Reduction (SDR)
4. Static Symbolic Execution (SSE)

• کاهش دامنه: این روش یکی از روش‌های معروف در زمینه‌ی تولید داده‌های باکیفیت آزمون جهت کشتن نسخه‌های خطا دار می‌باشد. به طور کلی، این روش ابتدا برای هریک از متغیرهای موجود در کد برنامه دامنه‌ای تعریف کرده و سپس گراف کنترل جریان آن تشکیل می‌شود. پس از آن، مسیری دلخواه از گراف مورد نظر انتخاب می‌شود و برای آنکه عبور از مسیر انتخاب شده تضمین شده باشد، یعنی داده‌های ورودی بتوانند شرط‌های مسیر را ارضاء کنند، دامنه‌ی ورودی متغیرها را تغییر می‌دهد [۱۴]. برای روشن تر شدن عملکرد این روش به مثال شکل (۷) توجه نمایید.

فرض کنید که دامنه‌ی اولیه‌ی تعریف شده برای متغیرهای A ، B و C به صورت زیر است:

$$A: \langle 0 \dots 20 \rangle$$

$$B: \langle 10 \dots 40 \rangle$$

$$C: \langle 0 \dots 100 \rangle$$

قسمت (ب) در شکل (۷) گراف کنترل جریان و مسیر هدف انتخاب شده به صورت خطوط مقطع را نشان می‌دهد. برنامه در اولین مرحله‌ی اجرا عدد ۱۴ را به عنوان نقطه‌ی تفکیک دامنه انتخاب می‌کند. بر این اساس، برای آنکه این دامنه توانایی تولید اعدادی جهت عبور از شرط یال ۲-۱ را داشته باشد، دامنه‌ی متغیر A برابر $\langle 0 \dots 14 \rangle$ و دامنه‌ی متغیر B برابر $\langle 15 \dots 40 \rangle$ خواهد شد. در ادامه‌ی روند اجرای برنامه، با دستور انتساب خط ۷ در گره ۲ مقدار متغیر C به ۱۶ تغییر می‌یابد و موجب می‌شود دامنه‌ی C به صورت ثابت، یعنی $\langle 16 \dots 16 \rangle$ در نظر گرفته شود. این امر باعث ناتوانی داده‌ها در عبور از شرط یال ۶-۴ ($A \geq C$) می‌شود؛ زیرا حد بالای دامنه‌ی متغیر A برابر ۱۴ است که از عدد ۱۶ کوچک‌تر است. در این حالت، شرط یال ۶-۴ هرگز ارضاء نخواهد شد؛ بنابراین، برای عبور کامل از مسیر انتخاب شده باید به گره ۱ بازگشت و نقطه‌ی تفکیک دیگری را برای تعیین دامنه‌ی مناسب انتخاب کرد.

دستور	مقادیر متغیرها					
	C	B	A	Z	Y	X
۱	۵	۳	۱	۴	۴	۴
۲	-	-	-	-	-	۴
۳	-	-	-	-	۸	-
۴	-	-	-	۹	-	-
۵	مقدار ۹ بازگردانده می‌شود					

شکل (۵): اجرای عددی

دستور	مقادیر متغیرها					
	C	B	A	Z	Y	X
۱	a3	a2	a1	؟	؟	؟
۲	-	-	-	-	-	a1+a2
۳	-	-	-	-	a2+a3	-
۴	-	-	-	a1+a2+a3	-	-
۵	مقدار a1+a2+a3 بازگردانده می‌شود					

شکل (۶): اجرای نمادین به صورت ایستا

در شکل (۵)، متغیرهای موجود هر دستور به صورت عددی محاسبه و اجرا شده است؛ اما روش نمادین آن کاملاً متفاوت و به صورت شکل (۶) می‌باشد. اگر توجه نمایید به جای تولید داده‌های ورودی به صورت عددی، از حروف نمادین جهت کاهش دامنه‌ی تولید اعداد استفاده شده است. نکته‌ای که می‌توان گفت آن است که در این روش می‌توان از روش کاهش دامنه نیز استفاده کرد.

۲.۱.۴. روش‌های پویا

روش‌های پویا شامل سه روش کاهش دامنه^۱، اجرای نمادینی^۲ و تولید داده‌ی مبتنی بر جستجو^۳ می‌باشد که هریک در زیر توضیح داده شده است.

2. Dynamic Symbolic Execution (DSE)
3. Search Based Test case Generation (SBTG)
4. Control Flow Graph (CFG)

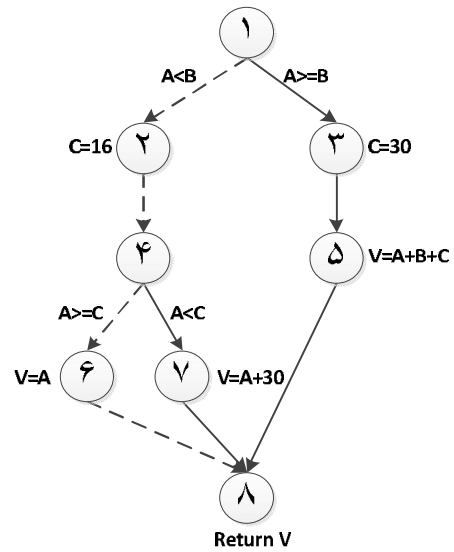
1. Dynamic Domain Reduction (DDR)

```

1 public int Value(int A, int B, int C)
2 {
3     int V;
4     V=0;
5     if (A<B)
6     {
7         C=16;
8         if (A<C)
9             V=A+30;
10        else
11            V=A;
12    }
13    else
14    {
15        C=30;
16        V=A+B+C;
17    }
18    return V;
19 }

```

(الف): کد اصلی

(ب): گراف کنترل جریان

شکل (۷): مثالی از کاهش دامنه به طور پویا

کند که عبور از مسیر انتخاب شده در گراف کنترل جریان تضمین شود.

• **اجرای نمادینی:** روش دیگری که در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون ارائه شده است، اجرای نمادینی به صورت پویاست. به طور کلی، می‌توان گفت که این روش مانند روش اجرای نمادینی به طور ایستا است؛ اما در این روش از گراف کنترل جریان استفاده می‌شود. ابتدا از گراف مورد نظر مسیری دلخواه انتخاب می‌شود و سپس بر روی آن مسیر، قیدهایی که از تولید نتایج یکسان با برنامه‌ی اصلی جلوگیری می‌کند، تعیین می‌شود. داده‌ی مورد نظر برای آنکه بتواند از مسیر انتخاب شده عبور کند، بایستی قیدهایی تعیین شده را ارضا کند [۱۵، ۱۶]. همواره در انتخاب قیدها باید به این نکته توجه کرد که عبارت تغییر یافته در نسخه‌ی خطا دار با عبارت برنامه‌ی اصلی معادل نگردد؛ برای این منظور باید قانون زیر را در انتخاب قید مدنظر داشت.

$$(۲) \text{original expression} \neq \text{mutated expression}$$

برای سهولت فهمیدن این روش، می‌توان به مثال شکل (۸)

توجه کرد.

اکنون فرض کنید عدد ۱۷ به عنوان نقطه‌ی تفکیک دامنه‌ی جدید انتخاب شود. بر این اساس، دامنه‌ی متغیر A برابر $\langle 0 \dots 17 \rangle$ و دامنه‌ی متغیر B برابر $\langle 18 \dots 40 \rangle$ می‌شود. این دامنه برای عبور از عبارت شرطی یال ۱-۲ مناسب است؛ چراکه تمامی اعداد انتخاب شده از این دامنه‌ها شرط مورد نظر ($A < B$) را ارضاء می‌کند؛ اما جهت عبور از شرط یال ۴-۶ ($A >= C$) باید دامنه‌ی جدیدی برای متغیر A محاسبه شود. از آنجاکه دامنه‌ی متغیر C پس از دستور انتساب در گره ۲ برابر $\langle 16 \dots 16 \rangle$ خواهد شد، در اینجا نقطه‌ی تفکیک ۱۶ به عنوان حد پایین دامنه‌ی A انتخاب می‌شود تا شرط مورد نظر ارضاء شود؛ بنابراین، دامنه‌ی نهایی متغیر A برابر با $\langle 16 \dots 17 \rangle$ خواهد شد؛ در نتیجه، این دامنه توانایی تولید داده‌هایی را خواهد داشت که می‌توانند عبور از مسیر انتخاب شده را تضمین کنند. برای مثال، ورودی‌های ($A=17, B=25, C=15$) از دامنه‌ی نهایی فوق توانایی عبور از مسیر انتخاب شده را دارند.

به طور کلی، می‌توان نتیجه گرفت که روش کاهش دامنه به طور پویا تلاش می‌کند تا از طریق تعیین پویای حد فاصل مناسب در دامنه‌ی متغیرها، داده‌های ورودی را به گونه‌ای تولید

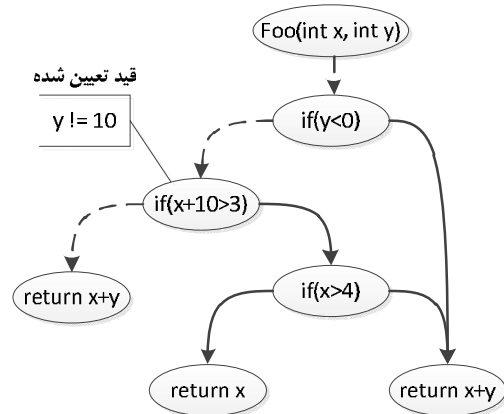


```

1 public int F3(int x, int y, int C)
2 {
3     if(y<0)
4     {
5         if(x+y>3)
6             return x+y;
7         else
8         {
9             if(x>4)
10                return x;
11            else
12                return x+y;
13        }
14    }
15    else
16        return x+y;
17 }

```

(الف): کد اصلی

(ب): گراف نسخه‌ی خطادار

شکل (۸): مثالی از اجرای نمادینی به‌طور پویا - نسخه خطادار تولیدشده، برابر است با جایگزینی دستور ۵ با $if(x+10>3)$

تولید داده‌هایی را داشته باشد که بتوانند به دستور جهش شده رسیده و موجب اجرای آن گردند [۹،۷]. به مثال شکل (۹) توجه نمایید:

```

1 public void F1(int x, int y)
2 {
3     if(x>y)
4     {
5         if(y>10)
6             x=100;
7     }
8     else
9         y=x+1;
10 }

```

شکل (۹): مثالی از تولید داده مبتنی بر جستجو - نسخه‌ی

خطادار تولیدشده برابر است با جایگزینی دستور ۹ با $y=x-1$

با توجه به مثال فوق، فرض کنید داده‌ی اولیه $x=1111(15)$ و $y=1100(12)$ باشد و دستور جهش‌شده‌ی مورد هدف، دستور خط ۹ باشد. هدف آن است که داده‌ی مورد نظر بتواند به این دستور جهش‌شده برسد و موجب اجرای آن شود تا منجر به خروجی نادرست نسبت به برنامه‌ی اصلی گردد؛ اما اگر توجه نمایید این داده توانایی رسیدن به دستور مورد هدف را ندارد و در دستور خط ۶ متوقف می‌شود؛ لذا از روش‌های تکاملی مانند ژنتیک می‌توان بهره برد تا داده‌ای تولید نمود که بتواند به مقصود مورد نظر برسد.

فرض کنید در مثال فوق، داده‌ی اولیه برابر با $x=8, y=10$ و مسیر انتخاب‌شده نیز برابر خطوط مقطع باشد. به دلیل آنکه مقدار پارامتر y برابر با ۱۰ است، عبارت برنامه‌ی اصلی با عبارت نسخه‌ی خطادار برابر خواهد شد $(x+y>3 \neq x+10>3)$. از آنجایی که هدف، جلوگیری از معادل‌شدن نسخه‌های خطادار با برنامه‌ی اصلی است، باید طبق قانون ۱ قیدی تعیین گردد تا از تولید عدد ۱۰ برای پارامتر y جلوگیری شود ($y \neq 10$)؛ لذا باید به گره شروع بازگشت نمود و داده‌ای مطابق با قید تعیین‌شده تولید کرد که این امر موجب متفاوت‌شدن مسیر اجرای نسخه‌ی خطادار با مسیر اجرای برنامه‌ی اصلی و درنهایت، به دلیل متفاوت‌بودن مسیر اجرا باعث کشته‌شدن نسخه‌ی خطادار می‌شود.

• تولید داده‌ی مبتنی بر جستجو: روش تولید داده‌ی آزمون مبتنی بر جستجو، بر جستجوی فضای داده با استفاده از روش‌های تکاملی مانند الگوریتم ژنتیک^۱، باکتریولوژی‌کال^۲ و تپهنوردی^۳ تأکید دارد. این روش با به‌کار بستن روش‌های تکاملی تلاش می‌نماید فضای داده را به‌طور بهینه کاوش کند تا توانایی

1. Genetic
2. Bacteriological
3. Hill Climbing

«Offutt et al» [۱۴] الگوریتمی را برای کاهش دامنه تولید داده به صورت پویا معرفی کردند و سپس توانستند ایده‌ی خود را به صورت یک ابزار پیاده‌سازی کنند [۱۹]. یکی از مسائل سخت و پر اهمیت در آزمون جهشی، کاهش هزینه‌ی اجرایی داده‌ها بر روی نسخه‌های خطا دار، از طریق کاهش تعداد داده‌هاست. برای مثال، مجموعه‌ای با ۲۰ داده را فرض نمایید که دارای ۳ داده‌ی بهینه (برای تشخیص خطاها) است. اگر به جای اجرای ۲۰ داده، تنها ۳ داده‌ی بهینه را بر روی نسخه‌های خطا دار اجرا نمود، هزینه‌ی اجرایی آزمون جهشی، کاهش چشمگیری خواهد داشت. بر این اساس، «Offutt et al» [۲۰] توانستند چند استراتژی اکتشافی برای این منظور ارائه دهند.

«Baudry» [۷] برای اولین بار دو الگوریتم تکاملی ژنتیک و باکتریولوژیکال را به منظور تولید خودکار داده‌های آزمون در آزمون جهشی با استفاده از زبان C# به کار برد. «Ayari et al» [۹] نیز توانستند الگوریتم تکاملی کلونی مورچگان را برای تولید خودکار داده‌ی آزمون مورد استفاده قرار دهند.

اکثر روش‌های تولید داده بر اساس وضعیت (قیود تولیدشده) هر نسخه‌ی خطا دار بوده است؛ به عبارت دیگر، هر نسخه‌ی خطا دار، داده‌ای مطابق با وضعیت خود دریافت می‌کند. با داشتن تعداد زیادی از نسخه‌های خطا دار، تعداد داده‌های تولیدشده افزایش می‌یابد. یک روش برای کاهش تعداد داده‌ها، استفاده‌ی مشترک نسخه‌های خطا دار با وضعیت یکسان از یک داده‌ی مشترک است که «Liu et al» [۲۱] روشی را برای رسیدن به این هدف معرفی کردند. «Zhang et al» [۱۵] به جای تولید و اجرای مستقل نسخه‌های خطا دار، برای هر نسخه‌ی خطا دار اطلاعات فراداده‌ای^۳ تولید کرده و سپس داده‌هایی به صورت نمادینی که توانایی اجرا بر روی این فراداده‌ها را داشته باشند، تولید کردند. آن‌ها به این منظور ابزاری به نام PexMutator در زبان C# طراحی کردند.

«Papadakis et al» [۱۶] با نگرشی متفاوت اقدام به تولید داده‌ی آزمون نمودند. در این روش، ابتدا تمامی نسخه‌های خطا دار تولید می‌شوند و سپس از بین نسخه‌های موجود، آن‌هایی که قابلیت کشته شدن توسط داده‌های تولیدشده را دارند، به صورت اکتشافی انتخاب می‌شوند. آن‌ها تحقیق خود را گسترش داده و از سه ابزار تولید خودکار داده‌ی آزمون در زبان Java به نام‌های JPF-SE، Concolic و Etoc استفاده کردند و نتایج حاصل را با یکدیگر مقایسه کردند [۲۲].

الگوریتم ژنتیک از دو عملگر اصلی تشکیل شده است: ترکیب^۱ و جهش^۲. در عملگر ترکیب داده‌ها ابتدا به معادل باینری تبدیل شده و نقطه‌ای به طور تصادفی جهت عمل ترکیب انتخاب می‌شود. فرض نمایید نقطه‌ی ترکیب مورد نظر ۲ باشد، در این حالت بعد از عمل ترکیب، معادل باینری دو متغیر به $x=1100$ و $y=1111$ تغییر می‌یابد. پس از اعمال عملگر ترکیب، نوبت به عملگر جهش می‌رسد. در عملگر جهش، یک بیت به طور تصادفی انتخاب و مقدار آن معکوس می‌شود؛ یعنی در صورت ۰ با ۱ و بالعکس در صورت وجود ۱ با ۰ جایگزین می‌شود. اگر در متغیر X بیت چهارم و در Y بیت اول انتخاب شده باشد در این صورت داده‌ها به $x=0100$ و $y=1110$ تغییر می‌یابند. پس از اعمال عملگر جهش، داده‌ها به معادل دهدهی خود تبدیل می‌شوند ($x=4$ و $y=14$). اکنون داده‌های جدید تولید شده و مجدداً بر روی نسخه‌های خطا دار اجرا می‌شوند. هدف از تولید داده‌ی جدید، بالا بردن توانایی رسیدن به دستور جهش شده است که در نتیجه باعث اجرا و کشته شدن نسخه‌ی خطا دار خواهد شد.

۲.۴. تحقیقات مربوطه

در زیربخش قبل، روش‌های مختلف در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون در آزمون جهشی ارائه شد. در این قسمت، مقاله‌های علمی که در این زمینه صورت گرفته است، به طور مختصر توضیح داده شده است.

«Offutt» [۱۷] در تحقیق خود توانست بر اساس نظریه‌های اولیه‌ای که بر روی آزمون جهشی در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون وجود داشت، ابزاری جدید به نام Godzilla مبتنی بر دو مفهوم اعمال قیود و تحلیل جهشی پیاده‌سازی نماید. Godzilla به دلیل تولید خودکار داده‌های آزمون، برای مدت زیادی مورد استفاده‌ی آزمون‌گران قرار گرفت. اندکی بعد «DeMillo and Offutt» [۱۲] توانستند Godzilla را با یک سیستم آزمون جهشی پیاده‌سازی شده به نام Mothra ترکیب کنند، به طوری که Godzilla وظیفه‌ی تولید داده و Mothra مسئولیت تولید نسخه‌های خطا دار و مقایسه نتایج اجرا را بر عهده داشتند. آن‌ها همچنین توانستند هزینه‌ی تولید داده در سیستم Mothra را از طریق ترکیب قیود تولید شده برای هر مسیر کاهش دهند [۱۸]. نتیجه کار آن‌ها منجر به کشته شدن نسخه‌های خطا دار بیشتر با توجه به تولید تعداد داده‌های کمتر شد.

1. Crossover
2. Mutation

«Fraser and Zeller» [۲۳] آزمون جهشی را در زمینه‌ی شیء‌گرایی اجرا کردند. برای این منظور، نسخه‌های خطاداری در سطح کلاس تولیدشده و داده‌ها بر روی آن‌ها به صورت شیء‌گرا تولید و اجرا می‌شوند. «Mark Harman et al» [۱۰] یک معماری ترکیبی جهت تولید داده‌های آزمون به نام SHOM طراحی کردند که در آن از روش‌های *DSE* و *SBTG* به صورت پویا استفاده شده است. آن‌ها همچنین تأثیر کاهش دامنه‌ی داده‌های ورودی از طریق حذف متغیرهای کم اهمیت را در روش *SBTG* با استفاده از *SDR* بررسی کردند [۱۱].

با توجه به توضیحات ارائه‌شده، جدول (۱) تحقیقات انجام‌شده را به ترتیب سال با یکدیگر مقایسه کرده است. همان‌طور که مشهود است، این جدول در پنج زمینه مقاله‌های مورد نظر را ارزیابی کرده است. این زمینه‌ها به ترتیب عبارت‌اند از:

- «سال» انتشار مقاله؛
  - «روش» استفاده‌شده در تولید داده؛
  - «زبان» برنامه‌نویسی مورد استفاده در سیستم آزمون جهشی؛
  - «روش تزریق خطا» که به صورت تک‌خطایی یا چندخطایی نسخه‌های خطادر را تولید می‌کنند؛
  - «روش کشتن نسخه‌ی خطادار» که به صورت ضعیف یا قوی انجام می‌شود.
- آنچه می‌توان از این جدول برداشت کرد آن است که تحقیقات بسیار کمی در این حوزه صورت گرفته است و تولید داده‌های آزمون بهینه، همچنان به‌عنوان چالشی در این زمینه محسوب می‌گردد.

جدول (۱): مقاله‌های انجام‌شده در زمینه تولید داده‌های آزمون جهشی

نویسنده	سال	روش	زبان	روش تزریق خطا	روش کشتن نسخه خطادار
[۱۷] Offutt	۱۹۸۸	SDR	Fortran	تک‌خطا	ضعیف
[۱۲] DeMillo and Offutt	۱۹۹۱	SDR	Fortran	تک‌خطا	ضعیف
[۱۸] DeMillo and Offutt	۱۹۹۳	SDR	Fortran	تک‌خطا	قوی
[۱۴] Offutt et al.	۱۹۹۴	DDR	Fortran	تک‌خطا	ضعیف
[۲۰] Offutt et al.	۱۹۹۵	SDR	Fortran	تک‌خطا	ضعیف
[۱۹] Offutt et al.	۱۹۹۹	DDR	Fortran	تک‌خطا	ضعیف
[۷] Baudry	۲۰۰۲	SBTG	C#	تک‌خطا	ضعیف
[۲۱] Liu et al.	۲۰۰۶	DDR	C	تک‌خطا	ضعیف
[۹] Ayari et al.	۲۰۰۷	SBTG	Java	تک‌خطا	ضعیف
[۱۱] Mark Harman et al.	۲۰۰۷	SDR / SBTG	C	تک	ضعیف
[۱۵] Zhang et al.	۲۰۱۰	DSE	C#	تک‌خطا	ضعیف
[۱۶] Papadakis et al.	۲۰۱۰	DSE	C	تک‌خطا	ضعیف
[۲۲] Papadakis et al.	۲۰۱۰	DSE	Java	تک‌خطا	ضعیف
[۲۳] Fraser and Zeller	۲۰۱۰	SBTG	Java	تک‌خطا	ضعیف
[۱۰] Mark Harman et al.	۲۰۱۱	DSE / SBTG	C	تک‌خطا / چندخطا	ضعیف / قوی

معیارها، تعدادی از آن‌ها که توسط مقاله‌های جدول (۱) مورد استفاده قرار گرفته، در جدول (۲) نشان داده شده است.

یکی از سؤالاتی که ممکن است در ذهن ایجاد شود، آن است که معیار اصلی در انتخاب برنامه‌های استاندارد در آزمون جهشی چیست؟ برای پاسخ‌دادن به این سؤال، لازم است سیر تحقیقات انجام‌شده را به دو دوره‌ی ابتدایی و پیشرفته تقسیم نمود. در دوره ابتدایی، به دلیل نوپا بودن آزمون جهشی، تأکید بر روی ایجاد خطا در گزاره‌های انتسابی ساده بود؛ از این‌رو، معیارهای

۳.۴. معیارهای استاندارد ارزیابی

آنچه مسلم است، بسیاری از تحقیق‌های علمی، نیازمند پیاده‌سازی و ارزیابی نتایج می‌باشند؛ اما برای آنکه بتوان ارزیابی معتبری از نتایج داشت، عموماً معیارهای استاندارد در هر زمینه‌ی علمی استفاده می‌شود. تحقیق‌های صورت‌گرفته در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون در آزمون جهشی نیز نیازمند این‌گونه ارزیابی‌ها می‌باشد. در اینجا جهت آشنایی بیشتر با این

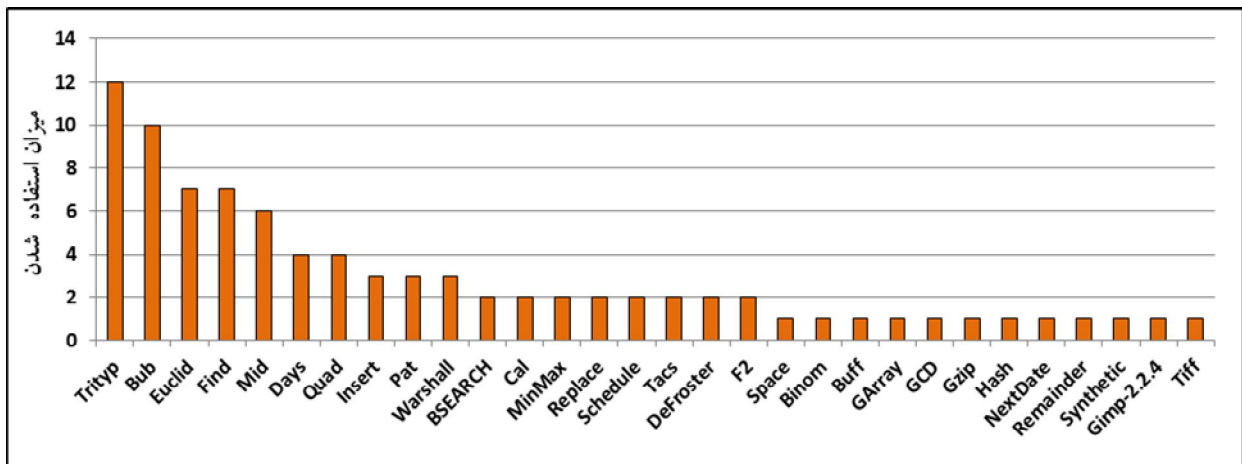
مروری بر روش‌های تولید داده‌های آزمون در آزمون جهشی / ۸۳

شروطی متفاوت برای جلوگیری از تشکیل بخار بر روی شیشه خودرو) و غیره. این امر سبب شد تا داده‌ها علاوه بر توانایی تشخیص دستور خطادار، از جهت توانایی انتخاب مسیر صحیح برای رسیدن به دستور خطادار مورد ارزیابی قرار گیرند. هدف دیگر استفاده از برنامه‌های بزرگ‌تر به عنوان معیار ارزیابی، ورود کاربردی آزمون جهشی به فرآیند تولید و توسعه نرم‌افزار می‌باشد. لازم به ذکر است که اجباری برای انتخاب معیارهای استاندارد جدول (۲) توسط محققین وجود ندارد؛ اما توصیه می‌شود معیارهای انتخابی دارای شروط پیچیده و مسیرهای انتخابی متعدد باشد. نمودار شکل (۱۰) نیز نسبت میزان استفاده‌ی معیارها توسط تحقیقات جدول (۱) را نشان می‌دهد.

ارزیابی که در این دوران استفاده می‌شد، معیارهایی ساده اما دارای گزاره‌های انتسابی متفاوت بودند، مانند Find، Trityp، Bub، Euclid و غیره؛ اما با گسترش تحقیقات و ورود به دوره پیشرفته، نگرش اولیه تغییر کرد و نیاز به استفاده از معیارهای پیچیده‌تر، بیش از پیش احساس شد. بر این اساس، محققین به استفاده از معیارهایی که دارای ساختارهای شرطی بیشتر و پیچیده‌تری (دارای مسیرهای متعدد در ساختار فلوچارت) بودند روی آوردند، مانند Gimp (یک نرم‌افزار متن‌باز تحت GNU برای ویرایش تصاویر)، Synthetic (ترکیبی از ۲۰ داده‌ی ورودی و ۳۹ دستور شرطی مطابق با داده‌های ورودی، طراحی شده برای اجرای آزمایشی خاص)، DeFroster (برنامه‌ای دارای ساختار

جدول (۲): معیارهای استاندارد ارزیابی در آزمون جهشی

نام معیار	تعداد خطوط برنامه	تعداد عبارت‌های شرطی	توضیحات
Bub	۳۵	۶	مرتب سازی حبابی
Cal	۳۲	۶	چاپ کامل تقویم برای یک ماه یا سال خاص
Euclid	۴۳	۶	بزرگترین مقسوم علیه مشترک بین دو عدد
Find	۸۸	۲۲	جستجو
Insert	۱۶	۷	درج در آرایه
Mid	۴۳	۱۰	میان عدد
Pat	۲۳	۴	تشخیص الگو
Quad	۹	۹	پیدا کردن ریشه های درجه دو
Trityp	۸۸	۳۲	تشخیص مثلث
Warshall	۳۰	۵	پیدا کردن کوتاهترین مسیر در یک گراف
BSEARCH	۳۳	۵	جستجوی دودویی
Days	۸۶	۲۸	محاسبه تعداد روز بین دو تاریخ خاص
MinMax	۴۴	۶	محاسبه بزرگترین و کوچکترین مقدار آرایه
Binom	۳۵	۴	حل معادله دو جمله ای
NextDate	۴۳	۱۰	محاسبه تاریخ روز بعدی یک تاریخ خاص
Remainder	۵۰	۹	رویه محاسبه باقیمانده تقسیم
Replace	۵۰۰	۴۳	جستجو و جایگزینی یک الگو
Tacs	۱۲۰	۲۵	سیستم کنترل و جلوگیری از برخورد هواپیما
Schedule	۲۰۰	۳۰	زمانبندی اولویتی
GCD	۴۳	۴	محاسبه بزرگترین مقسوم علیه مشترک در یک آرایه
DeFroster	۲۳۷	۵۶	برنامه‌ی سیستم ضد بخار ماشین
F2	۴۱۸	۲۴	برنامه‌ی سیستم ضد بخار ماشین
Hash	۱۰۱۱	۶۸	تابع درهم‌سازی (رمزنگاری)
Space	۹۵۶۴	نامشخص	سیستم آژانس فضایی اروپا
Buff	۱۳۷۱	۷۵	کنترل ربات
Garray	۸۰۸	۵۳	یک ساختار داده‌ای جدید تحت GNU
Gzip	۷۹۳۳	۲۶۶۱	نرم‌افزار فشرده سازی تحت GNU
Synthetic	۱۳۸	۷۸	یک برنامه برای اجرای آزمایشی خاص
Gimp-2.2.4	۸۶۷	۴۸	نرم‌افزار ویرایش تصویر تحت GNU
Tiff	۱۸۲	۴۸	برنامه گرافیکی - کارباتصاویر Tiff

شکل (۱۰): نمودار میزان استفاده معیارهای استاندارد توسط تحقیقات جدول (۱)

تولید داده‌های آزمون می‌باشد؛ درحالی‌که تولید داده‌ی بهینه در فرآیند آزمون نرم‌افزار بسیار پر اهمیت است؛ زیرا هرچه داده‌ها توانایی آشکارسازی خطاهای بیشتر را داشته باشند، موجب افزایش کیفیت محصول نرم‌افزاری می‌شوند؛ ازاین‌رو، در سال‌های اخیر، محققین در تلاش هستند تا بتوانند این مورد را عملی‌تر ساخته و از آن در آزمون نرم‌افزارهای بزرگ در صنعت تولید نرم‌افزار استفاده کنند.

با توجه به روند انتخابی معیارهای ارزیابی توسط محققین، می‌توان نتیجه گرفت که معیارها از برنامه‌های کوچک (دارای دستورات انتسابی ساده و اغلب غیر کاربردی و آزمایشی) در حال تبدیل به برنامه‌های کاربردی و بزرگ (دارای ساختار شرطی بزرگ و پیچیده) می‌باشد؛ لذا می‌توان امیدوار بود که آزمون جهشی در آینده به‌صورت کاربردی در فرآیند توسعه نرم‌افزار استفاده شود. محققین علاقمند نیز می‌توانند برای انجام تحقیقات خود، از برنامه‌های جدید استفاده کرده و معیارهای ارزیابی جدیدی را به عنوان استاندارد معرفی کنند.

از طرفی دیگر، با توجه به مقایسه‌ی تحقیقات انجام‌شده، می‌توان نتیجه گرفت که بیشتر آن‌ها بر روی کشتن ضعیف نسخه‌های خطادار، همراه با روش تزریق یک خطا (تک‌خطا) صورت گرفته و تحقیقات کمی بر روی روش تزریق چندخطا همراه با کشتن قوی انجام شده است. همچنین می‌توان دریافت که محققین در سال‌های اخیر به استفاده‌ی ترکیبی از روش‌های تولید داده برای تولید داده‌های آزمون روی آورده‌اند.

آنچه مشهود است، بیشتر تلاش‌های صورت‌گرفته بر روی برنامه‌های کوچک می‌باشد و تلاش برای استفاده از برنامه‌های بزرگ در آزمون جهشی بسیار کم بوده است؛ لذا در حال حاضر، تلاش بسیاری از محققین بر ارزیابی آزمون جهشی در برنامه‌های بزرگ و عملی‌کردن تولید داده‌های آزمون جهت استفاده‌ی آزمون‌گران در صنعت نرم‌افزار است.

۵. نتیجه‌گیری

این مقاله در ابتدا فرآیند کلی آزمون جهشی و ملزومات (تحلیل جهشی، عملگرهای جهشی) آن را معرفی کرد. سپس کشتن نسخه‌های خطادار همراه با یک مثال، به دو روش ضعیف و قوی بیان شد. در ادامه، فعالیت‌های صورت‌گرفته در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون همراه با مثالی از روش‌های مورد استفاده (SDR, SSE, DDR, DSE) آورده شد.

هدف اصلی این مقاله، تهیه‌ی طرحی جامع از تحقیقات و روش‌های تولید داده‌ی آزمون در آزمون جهشی بوده است. از طرف دیگر، این مقاله قصد دارد تا با تأکید بر تعداد محدود تحقیقات صورت‌گرفته در زمینه‌ی تولید داده‌های آزمون، اهمیت انجام تحقیق و ارائه‌ی روش‌های نوین جهت تولید داده‌های بهینه با هزینه‌ی کم را نشان دهد.

با توجه به تحقیقات انجام‌شده در زمینه‌ی آزمون جهشی، می‌توان نتیجه گرفت که درصد کمی از این تحقیقات در رابطه با

- [1] R. Lipton, "Fault Diagnosis of Computer Programs," student report, Carnegie Mellon Univ., 1971.
- [2] R. A. DeMillo, R. J. Lipton, and F. G. Sayward, "Hints on test data selection: help for the practicing programmer", IEEE Computer, vol.11, issue.4, pp.34-41, 1978.
- [3] P. J. Walsh. A measure of test completeness. PhD thesis, State University of New York at Binghamton, 1985.
- [4] P. G. Frankl, S. N. Weiss, and C. Hu, "All-uses vs. mutation testing: An experimental comparison of effectiveness", The Journal of Systems and Software, vol. 38, issue.3, pp.235-253, Sept. 1997.
- [5] J. Offutt, J. Pan, K. Tewary, and T. Zhang, "An experimental evaluation of data flow and mutation testing", Software: Practice and Experience, vol.26, issue.2, pp.165-176, Feb. 1996.
- [6] J. Offutt and R. H. Untch, Mutation 2000: Uniting the orthogonal. In Mutation 2000: Mutation Testing in the Twentieth and the Twenty First Centuries, San Jose, CA, pp. 45-55, 2000.
- [7] B. Baudry, F. Fleurey, J.M. Jezequel, and Y. Le Traon, "Genes and Bacteria for Automatic Test Cases Optimization in the .NET Environment", Proc. 13th Int'l Symp. Software Reliability Eng., pp. 195-206, Nov. 2002.
- [8] A.J. Offutt, J. Voas, and J. Payn, "Mutation Operators for Ada", Technical Report ISSE-TR-96-09, George Mason Univ., 1996.
- [9] K. Ayari, S. Bouktif, and G. Antoniol. Automatic Mutation Test Input Data Generation via Ant Colony. In Proceedings of the Genetic and Evolutionary Computation Conference (GECCO'07), pp.1074-1081, London, England, 7-11 July 2007.
- [10] M. Harman, Y.Jia and W.Langdon, "Strong higher order mutation-based test data generation", Proceedings of the 19th ACM SIGSOFT symposium and the 13th European conference on Foundations of software engineering, pp.212-222, Szeged, Hungary, 2011.
- [11] M. Harman, Y. Hassoun, K. Lakhota, P. McMinn, J. Wengener, "The impact of input domain reduction on search-based test data generation", Proceeding ESEC-FSE '07 Proceedings of the the 6th joint meeting of the European software engineering conference and the ACM SIGSOFT symposium on The foundations of software engineering, pp. 155-164, New York, USA, 2007.
- [12] R. A. DeMillo and A. J. Offutt. Constraint-Based Automatic Test Data Generation. IEEE Transactions on Software Engineering, vol.17, issue.9, pp.900-910, September 1991.
- [13] J. King, T. Watson, "Symbolic execution and program testing", Communications of the ACM, Vol.19, Issue.7, New York, USA, July 1976.
- [14] A. J. Offutt, Z. Jin, and J. Pan. The Dynamic Domain Reduction Approach for Test Data Generation: Design and Algorithms. Technical Report ISSE-TR-94-110, George Mason University, Fairfax, Virginia, 1994.
- [15] L. Zhang, T. Xie, L. Zhang, N. Tillmann, J. de Halleux, and H. Mei. Test generation via dynamic symbolic execution for mutation testing. In Proceedings of the 26th International Conference on Software Maintenance (ICSM'10), Timisoara, Romania, September 2010.
- [16] M. Papadakis and N. Malevris. Automatic mutation test case generation via dynamic symbolic execution. In Proceedings of the 21st International Symposium on Software Reliability Engineering (ISSRE'10), California, USA, November 2010.
- [17] A. J. Offutt. Automatic Test Data Generation. PhD thesis, Georgia Institute of Technology, Atlanta, GA, USA, 1988.
- [18] R.A. DeMillo and A.J. Offutt, "Experimental Results from an Automatic Test Case Generator," ACM Trans. Software Eng. And Methodology, vol. 2, no. 2, pp. 109-127, Apr. 1993.
- [19] A. J. Offutt, Z. Jin, and J. Pan. The Dynamic Domain Reduction Procedure for Test Data Generation. Software: Practice and Experience, vol.29, issue.2, pp.167-193, February 1999.
- [20] A.J. Offutt, J. Pan, and J.M. Voas, "Procedures for Reducing the Size of Coverage-Based Test Sets," Proc. 12th Int'l Conf. Testing Computer Software, pp. 111-123, June 1995.
- [21] M.-H. Liu, Y.-F. Gao, J.-H. Shan, J.-H. Liu, L. Zhang, and J.-S. Sun. An Approach to Test Data Generation for Killing Multiple Mutants. In Proceedings of the 22nd IEEE International Conference on Software Maintenance (ICSM'06), pp.113-122, Philadelphia, Pennsylvania, USA, 24-27 September 2006.
- [22] M. Papadakis, N. Malevris, and M. Kallia. Towards Automating the Generation of Mutation Tests. In Proceedings of the 5th Workshop on Automation of Software Teste (AST'10), pp.111-118, CapeTown, South Africa, 3-4 May 2010. ACM.
- [23] G. Fraser and A. Zeller. Mutation-driven generation of unit tests and oracles. In Proceedings of the 19th International Symposium on Software Testing and Analysis (ISSTA'10), pp.147-158, Trento, Italy, 12-16 July 2010 ISSTA '10. ACM.